

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie en actualisatie bestemmingsplan 'Landelijk Gebied' gemeente Noordoost- polder

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

24 november 2009 / rapportnummer 2338-34

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder wil voor haar grondgebied een structuurvisie opstellen en het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied' actualiseren. Omdat beide plannen m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten mogelijk maken en er mogelijk gevolgen op Natura 2000-gebieden optreden, stelt de gemeente één planMER (verder MER) op ten behoeve van de besluitvorming over beide plannen.

In dit advies over de reikwijdte en het detailniveau geeft de Commissie voor de m.e.r.¹ (hierna 'de Commissie') aan welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een duidelijke beschrijving van de waarden van de huidige structuren en patronen, zoals landschap, ecologie en cultuurhistorie;
- op basis van deze beschrijving inzicht in de randvoorwaarden, kansen en knelpunten die dit oplevert voor de beoogde gebiedsontwikkeling;
- een hieruit volgende integrale visie op de gewenste ontwikkeling van het gebied, uitgewerkt naar toetsbare doelen per thema;
- een heldere onderbouwing van nut en noodzaak van met name die ontwikkelingen, waar wezenlijke effecten kunnen optreden. Deze nut en noodzaak dient ook gezien te worden in relatie tot soortgelijke ontwikkelingen buiten de gemeente of provincie.
- inzicht in de totstandkoming van de keuzes van alternatieven en varianten, de afwegingen die daarbij een rol hebben gespeeld en een overzichtelijke vergelijking daarvan;
- een zover mogelijk uitgewerkt overzicht van de milieugebruiksruimte in het plangebied t.b.v. de beoordeling van de verschillende activiteiten die onder het voornemen vallen;
- toetsing van het voornemen aan de mate waarin het bijdraagt aan het realiseren van de visie en doelen en aan de milieueffecten;
- de worst-case (cumulatieve) effecten op de Natura 2000-gebieden;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal² en ander ondersteunend beeldmateriaal.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (verder notitie R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

Door de aard van het voornemen zal de m.e.r.-procedure een cyclisch proces zijn. Uitgaande van het voornemen worden de effecten daarvan in beeld gebracht. Confrontatie van die effecten met de beschikbare milieugebruiksruimte kan vervolgens weer tot nieuwe alternatieven leiden, waarvan de effecten dan weer aan de milieugebruiksruimte getoetst worden.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² voorzien van een duidelijke schaal en legenda

2. ACHTERGROND, PROBLEEMSTELLING EN KADER

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

De notitie R&D maakt duidelijk dat er al een aanzienlijk voortraject is doorlopen. Er wordt verwezen naar diverse documenten, zoals het ambitiedocument. De Commissie adviseert het voortraject, en met name de daarin gemaakte keuzen, afbakening en status van die keuzen samen te vatten. Ga in op de onderliggende gebiedsanalyses en uitgangspunten. Onderbouw de gemaakte keuzen en geef aan wat de vrijheidsgraden voor het voornemen zijn.

Ga daarbij gescheiden in op:

1. de gewenste ontwikkeling van het gebied in relatie tot de huidige situatie en herstel mogelijkheden van landschap, cultuurhistorie en natuur. Wat is de intrinsieke waarde van de huidige structuren en patronen? Welke visie heeft de gemeente op de toekomstige ontwikkeling hiervan?
2. de verschillende infrastructurele en economische ontwikkelingen die in de structuurvisie en het bestemmingsplan ingepast moeten worden. Ga hierbij in op nut en noodzaak van deze ontwikkelingen. Ga in op de doelstellingen en gewenste grootte van de verschillende ontwikkelingen (o.a. oppervlakten, bezoekersaantallen etc.) en de onderbouwing daarvan, ook in relatie tot soortgelijke ontwikkelingen buiten de gemeente of provincie.

2.2 Wettelijk en beleidskader

In de notitie R&D staat geen informatie over het voor dit voornemen relevante wettelijk en beleidskader. Voeg dit toe in het MER, toegespitst op de concrete consequenties daarvan voor het voornemen. Maak hierbij gebruik van de inventarisatie uit het ontwerpbestemmingsplan. Ga daarnaast in op de Toekomstvisie gemeente Noordoostpolder 2030 en de Ontwerp Structuurvisie van de provincie.

Ga, indien beschikbaar, tevens in op de (concept) beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden³. Hierin zal worden vastgelegd welke maatregelen moeten leiden tot het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen, en op welke termijn. De Commissie adviseert de gemeente om in te gaan op de rol die zij mogelijk kan spelen bij het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen.

2.3 Te nemen besluit(en)

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de op te stellen structuurvisie en het bestemmingsplan. De Commissie adviseert in het MER op te nemen welke besluiten nog meer nodig zijn voor de realisatie van de voornemens. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet en een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

³ "IJsselmeer", "Ketelmeer-Vossemeer", "Zwarte Meer", "Wieden", "Weerribben", "Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht" en "Oldematen en Veersloten"

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

Werk in de beschrijving van het voornemen en de uitwerking van alternatieven en milieueffecten daarvan via een trechtering van globaal, gebiedsomvattend, naar lokaal, activiteitgericht.

Ga bij de beschrijving van het voornemen eerst in op de structuurvisie. Geef daarbij inzicht in:

- de concrete doelstellingen en ambities die in de structuurvisie verwerkt worden. Ga hierbij zoveel mogelijk kwantitatief in op de gemeentelijke ontwikkelingsdoelstellingen voor (de verschillende thematische clusters⁴ binnen) het gebied. Geef aan welke scenario's of bandbreedten denkbaar zijn voor de invulling van de ontwikkelingen met in potentie aanzienlijke milieugevolgen, zoals de corridor en het durfsportcentrum, ook wat betreft de bijbehorende oppervlakten, bezoekersaantallen etc.;
- de gekozen locaties en locatiealternatieven voor de verschillende ontwikkelingen/ activiteiten en de onderbouwing daarvan, waarbij aandacht voor milieueffecten;
- de wijze waarop de verschillende ambities in ruimtelijke structuren worden uitgewerkt. Onderbouw daarbij de in de notitie R&D voorgestelde zonerings. Geef aan waar de verschillende thematische structuren en zones onderling mogelijk botsen en welke maatregelen hiervoor worden overwogen.

Ga vervolgens gedetailleerder in op de onderdelen die onder het bestemmingsplan uitgewerkt worden. Geef aan welke bandbreedtes voor de ontwikkeling van de bestemmingen mogelijk zijn, met name die van de veehouderijsector en de mogelijkheden tot mestbewerking en -verwerking. Geef daarbij in ieder geval een worst case-scenario, gekoppeld aan de beschikbare milieugebruiksruimte (voor met name vermessing en verzuring).

3.2 Referentie

In de notitie R&D wordt als referentie de huidige situatie, inclusief autonome ontwikkeling, zonder uitvoering van het voornemen genomen. Neem hierbij de autonome ontwikkeling mee⁵ tot 2020.⁶ Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige (reeds vastgelegde) activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

Om inzichtelijk te kunnen maken hoe de gevolgen van de alternatieven bepaald zijn adviseert de Commissie aanvullend de volgende referentiesituaties uit te werken en de alternatieven hiermee te vergelijken:

- de bestaande, feitelijke toestand van het milieu in het plangebied. Geef ook inzicht in de afwijkingen ten opzichte van de bestemde situatie;
- maximale benutting van de vigerende bestemmingsplannen.

Vergelijk de alternatieven en varianten met de referentiesituaties. Houd in de beschrijving van de autonome ontwikkeling ook rekening met de mogelijkhe-

⁴ Zoals bedrijventerreinen, glastuinbouw, durfsportcentrum, de perifere detailhandel etc.

⁵ Denk hierbij bijvoorbeeld aan groei van de rundveehouderij.

⁶ Let op: voor sommige ontwikkelingen, zoals bodemdaling, kan een verdere tijdshorizon noodzakelijk zijn, omdat deze ontwikkelingen op een langere termijn grote gevolgen kunnen hebben voor de bestemmingen.

den van de huidige bestemmingsplannen en de vigerende wettelijke verplichtingen.

De Commissie adviseert de autonome ontwikkeling uit te werken aan de hand van scenario's die de bandbreedte van de verwachte ontwikkelingen weergeven. Deze scenario's kunnen voor de structuurvisie globaal blijven; doe dit voor de in de notitie R&D aangegeven activiteiten in het bestemmingsplan zo gedetailleerd mogelijk.

3.3 Alternatieven en varianten

Beschrijf in het MER hoe de alternatieven, binnen de gestelde randvoorwaarden, kunnen worden ontwikkeld. Houd hierbij rekening met de borging van deze randvoorwaarden in het bestemmingsplan. De Commissie adviseert de milieugebruiksruimte⁷ in beeld te brengen.

Bepaal voor de milieugebruiksruimte in structuurvisie en bestemmingsplan:

1. de ruimte die is er is voor een toename van milieubelasting door activiteiten, zoals bijvoorbeeld de emissie van stikstof, geur, fijn stof, geluid, licht-hinder of verstoring. Ga hierbij ook in op de gevolgen van de bodemdaling voor de milieugebruiksruimte;
2. de behoefte aan uitbreiding, her- en nieuwvestiging van activiteiten zoals bedrijventerreinen, glastuinbouw, wegen, veehouderij. Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toename van de relevante emissies;
3. op basis van een vergelijking van 1. en 2. welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven. Als blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk hoe hiermee omgegaan wordt, bijvoorbeeld welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden.

Geef op basis van deze milieugebruiksruimte aan welke ontwikkelingen waar in het gebied mogelijk zijn, en waar geen ruimte voor ontwikkelingen is. Alternatieven en varianten kunnen in dit voornemen op twee schaalniveaus onderscheiden worden:

1. de structuurvisie

- Dit is bij uitstek het niveau om locatieafwegingen te maken. Werk verschillende mogelijke zoneringen voor de deelfuncties van het gebied uit, gerelateerd aan de te onderzoeken milieugebruiksruimte in het gebied;
- Ook is te denken aan het uitwerken van alternatieven die zich onderscheiden op ambitieniveau, bijvoorbeeld maximale invulling van economische ontwikkeling (zowel qua aard van de milieueffecten als omvang) t.o.v. maximaal behoud en ontwikkeling van bestaande waarden (m.n. landschap, natuur en cultuurhistorie);
- Onderdelen uit de structuurvisie die niet in het bestemmingsplan terugkomen kunnen voor dit schaalniveau per thema uitgewerkt worden.⁸

2. het bestemmingsplan.

Dit plan biedt de kaders voor deels reeds concrete plannen. Uit de notitie R&D lijken dit vooral de veehouderij, mestvergisting en aquacultuur te zijn. Werk deze onderdelen uit in mogelijke locatiealternatieven en varianten, met als onderscheidende aspecten inrichting, grootte etc. Denk hierbij ook aan de

⁷ Met de milieugebruiksruimte wordt bedoeld: het verschil tussen de huidige milieubelasting en de wettelijke normen hiervoor. Deze milieugebruiksruimte kan dus ook negatief zijn, indien de huidige belasting hoger is dan de wettelijke normen.

⁸ Bijvoorbeeld bedrijventerreinen, glastuinbouwgebieden (de mogelijkheid van innovatieve kassen), de corridor (extensieve versus intensieve inrichting), perifere detailhandel, industrieterreinen en durfsportcentrum.

gevolgen van bijvoorbeeld vernatting en bodemdaling en benodigde functiewijzigingen hierdoor. Ga hierbij met name in op:

- veehouderij: stand-still van de huidige ruimte versus vergroting of beperking;
- mestbewerking en -verwerking: toe te laten grootte, collectief of individueel, teruglevering warmte.

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de aard van het milieugevolg en zal per milieuaspect verschillen. De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming.⁹ Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ruim binnen beleidsmatige randvoorwaarden en ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Bij (mogelijke) knelpunten, zoals bij ammoniakdepositie op kwetsbare natuur en effecten op Natura 2000-gebieden, dienen deze effecten echter kwantitatief beschreven te worden.

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen voor zover relevant de effecten ook cumulatief met andere ontwikkelingen in beeld gebracht te worden. Denk hierbij buiten de autonome ontwikkelingen ook aan die ontwikkelingen die waarschijnlijk zijn, zoals de ontwikkeling van het windpark, de glastuinbouwuitbreidingen, de waterberging en recreatieve voorzieningen.

Om het bestemmingsplan te kunnen toetsen aan normen en beleid dient het MER de milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt (dus bijvoorbeeld ook invulling van de bestaande bouwblokken, ontwikkelingen in de hoogte en verdiepte bouwwerken onder het maaiveld). Indien uit het MER blijkt dat deze activiteiten (kunnen) leiden tot overschrijdingssituaties dienen mitigerende maatregelen beschreven te worden.

Maak een kwalitatieve synthese van de onderstaande te beschrijven effecten door het beschrijven van de gevolgen van het voornemen op de leefomgeving en ruimtelijke kwaliteit.

4.2 Cultuurhistorie en Landschap

Maak de cultuurhistorische en landschappelijke waarden inzichtelijk. Formuleer in het MER heldere en verifieerbare toetsingscriteria. Hierbij kan ook gebruik gemaakt worden van het concept-Landschapontwikkelingsplan. Werk de gevolgen van het plan conform de genoemde toetsingscriteria uit. Ga hierbij niet alleen in op de afzonderlijke huidige cultuurhistorische en landschappelijke waarden, maar ook op de samenhang tussen deze waarden binnen het plangebied en de mogelijke (positieve en negatieve) gevolgen hiervoor.

Geef aan waar en hoe negatieve effecten in kwetsbare en/of hoog gewaardeerde landschapstypen en/of cultuurhistorische waarden via het voornemen kunnen worden voorkomen of beperkt, of waar er kansen voor herstel en versterking zijn. Bijvoorbeeld door maatregelen voor de inpassing van bouwmo-

⁹ Dit detailniveau is dus anders voor de structuurvisie dan voor het bestemmingsplan.

gelijkheden om de beleving van het landschap te verbeteren en de kwaliteit te verhogen.

Landschap

Beschrijf de visueel-ruimtelijke aspecten en belevingswaarden van het huidige landschap in het studiegebied. Geef daartoe een waardering van deze karakteristieke elementen en geef een beschrijving van de effecten van het voornemen.¹⁰ Ga daarbij in op:

- de betekenis van de regionale landschapsstructuur;
- de ruimtelijke opbouw van het gebied;
- dynamiek in het gebied;
- kansen voor integratie van functies;
- landschappelijke inpassing van projecten en inpassingsmaatregelen.

Visualiseer het karakter van de landschappen en de effecten van het voornemen op het schaalniveau van de structuurvisie en voor de verschillende ontwikkelingen in het bestemmingsplan op hoog detailniveau, vanuit verschillende relevante gezichtspunten en routes waardoor de kwaliteit integraal kan worden beoordeeld. Werk hierbij met ondersteunend beeldmateriaal, zoals foto's, referentiebeelden en artist impressions.

Cultuurhistorie en Archeologie

Beschrijf de cultuurhistorische waarden in het studiegebied. Ga daarbij in het bijzonder in op die waarden waarvoor het gebied tot Belvédère en Werelderfgoed is benoemd. Beschrijf de effecten van het voornemen hierop.¹¹

De Commissie adviseert inzicht te geven in de ligging van archeologische waarden met behulp van kaartmateriaal, ontleend aan de Archeologische waardekaart. Geef aan wat de mogelijke gevolgen zijn van de plannen en beschrijf de effecten van het voornemen en mogelijkheden voor mitigerende maatregelen.

4.3 Natuur

Schets in het MER op hoofdlijnen een algemeen beeld van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en de effecten op natuur in het studiegebied. De notitie R&D geeft daarvoor een aanzet die in het MER verder moet worden uitgewerkt.

Geef op kaart de ligging van beschermde gebieden, de status ervan en (andere) ecologische waarden binnen het studiegebied aan. Ga, waar relevant, in op de ecologische functies en relaties van deelgebieden (zoals foerageer- en rustgebieden, migratieroutes). Beschrijf met behulp van ingreep-effectrelaties tijdelijke en permanente gevolgen op natuurwaarden aan de hand van de in de notitie R&D genoemde criteria. Breng hierbij de (verandering in de) milieubelasting in beeld die veroorzaakt wordt door initiatieven in het plangebied. Specificeer daarbij de mogelijke directe en indirecte effecten van de diverse activiteiten.¹²

¹⁰ Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van (1) de (regionale) kenmerkendheid, (2) de zeldzaamheid, (3) de gaafheid en (4) de vervangbaarheid.

¹¹ De Commissie adviseert hierbij gebruik te maken van het rapport van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed "Handreiking Cultuurhistorie en m.e.r."

¹² Denk hierbij aan o.a. de vernietiging en vermindering van habitats en leefgebied door bijvoorbeeld ruimtebeslag, versnippering en barrièrevorming, verstoring door bijvoorbeeld licht, geluid en beweging, en vermesting en verzuring door bijvoorbeeld deposities van stikstof en de mogelijke effecten door emissies van verontreinigende stoffen.

Natura 2000 en passende beoordeling

Verschillende activiteiten die mogelijk worden gemaakt met de structuurvisie of het bestemmingsplan kunnen effect hebben op de door de Natuurbeschermingswet (Nb-wet) beschermde Natura 2000-gebieden in of buiten de gemeente. De notitie R&D geeft aan dat een passende beoordeling nodig is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Neem deze herkenbaar op in het MER. Wat betreft verzurende en vermestende depositie bestaat reeds een overbelaste situatie voor in de omgeving gelegen Natura 2000-gebieden.

Om de effecten op de Natura 2000-gebieden goed te kunnen beoordelen adviseert de Commissie in het MER te beschrijven:

- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit¹³ van habitattypen en leefgebieden van soorten,
- de actuele en verwachte populatieomvang van soorten aan de hand van meerjarige trends;
- de instandhoudingdoelstellingen voor en de staat van instandhouding van de habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de ligging van de habitattypen binnen de Natura 2000 gebieden. Geef ruimtelijke informatie over kwaliteit en gebruik van leefgebieden door soorten;
- de huidige milieubelasting van de gebieden en de toename daarvan door de verschillende alternatieven en varianten binnen het voornemen. Geef daarbij steeds aan wat de gevolgen daarvan zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen. Daarbij dient ook de externe werking in beeld te worden gebracht. Besteed aandacht aan:
 - de vermestende en verzurende depositie (NH₃, NO_x, SO₂): ga in op achtergronddepositie¹⁴ en autonome ontwikkeling daarvan, kritische depositiewaarden van de habitattypen in de natuurgebieden en de maximaal mogelijke extra bijdragen door het voornemen;
 - vermindering habitattypen en leefgebied: geef aan in hoeverre ontwikkelingen die uit het voornemen kunnen volgen (zoals functieverandering, wegaanpassingen etc.) effecten kunnen hebben op de habitattypen en het leefgebied van door de Nb-wet beschermde soorten, door ruimtebeslag, versnippering en barrièrevorming;
 - verstoring: geef aan in hoeverre mogelijk uit het voornemen volgende ontwikkelingen (zoals recreatie, kassen, geluid etc.) Natura 2000-gebieden kunnen verstoren door bijvoorbeeld licht, geluid en beweging;
 - verdroging, indien aan de orde;
- welke rekenmodellen zijn gebruikt, welke aannames zijn gedaan en wat de (on)nauwkeurigheid is van de berekeningen. Geef tevens aan wat de maximale belasting is in een worst case, waarbij de planologische ruimte is opgevuld;
- de te verwachte bijdrage aan effecten op de Natura 2000-gebieden vanuit ontwikkelingen in de naburige gemeenten en provincie (cumulatie).

Maak inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ruimtelijke randvoorwaarden, eisen aan technische middelen om emissies te reduceren, bedrijfsverplaatsingen, saneren van niet gebruikte milieuvergunningen en herbestemmen van niet meer in gebruik

¹³ Zie voor een kenschets, definitie en kwaliteitseisen van habitattypen en de ecologische vereisten van soorten de profielendocumenten van LNV.

¹⁴ Gebruik voor de bepaling van de achtergronddeposities de meest recente gegevens.

zijnde locaties.¹⁵ Motiveer in de effectbepaling voor natuur welke referentiesituatie wordt gehanteerd.¹⁶

Onderzoek in de passende beoordeling of zekerheid kan worden verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet aantast.¹⁷

Indien gebruik wordt gemaakt van saldering adviseert de Commissie de gevolgen voor Natura 2000 van afname (als gevolg van stoppen en verplaatsing) en toename (als gevolg van nieuw-, hervestiging en uitbreiding) apart in beeld te brengen.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Bepaal voor de (provinciale) EHS wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn, in hoeverre deze worden aangetast of versterkt en of het voornemen past binnen het toetsingskader voor de EHS.¹⁸ Ga hierbij ook in op de gevolgen voor de in het plangebied gelegen ecologische verbindingzone en bijbehorende doelsoorten, inclusief de beoogde natuurdoelen en kritische depositiewaarden van de voor vermessing en verzuring gevoelige natuurgebieden in de Ecologische Hoofdstructuur.

Beschermde soorten

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied en geef aan tot welke categorie deze soorten behoren.¹⁹ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze soorten.

4.4 Bodem en water

Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologische aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen.²⁰ Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlakte water en grondwater (kwantiteit en kwaliteit) en bodemdaling.

Nieuwbouw kan effect hebben op de waterhuishouding. De Commissie adviseert in het MER een analyse op te nemen van de mogelijke effecten op de waterhuishouding van de verschillende onderdelen van de voornemens.

Neem de voor de m.e.r. relevante resultaten uit de watertoets in het MER op. Geef aan in hoeverre afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

¹⁵ Een manier om de mogelijkheden van veehouderijverplaatsing in beeld te brengen is het opzetten van een depositieboekhouding voor de betreffende Natura 2000-gebieden.

¹⁶ In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 kan een andere referentiesituatie van toepassing zijn voor de effectbepaling dan gewoonlijk bedoeld wordt in het MER.

¹⁷ Uit de wetgeving volgt dat een project alleen doorgang kan vinden als de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet aangetast worden of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen. Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.

D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?

C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁸ Het toetsingskader zoals beschreven in de Nota Ruimte, Spelregels EHS en/of provinciale uitwerkingen daarvan.

¹⁹ Er wordt onderscheid gemaakt tussen de categorieën: tabel 1 (algemeen), 2 (overig) en 3 (Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB) soorten en vogels.

²⁰ Maak hierbij gebruik van provinciale gegevens, zoals de structuurvisie, het provinciaal milieubeleidsplan en -waterplan.

4.5 Verkeer, luchtkwaliteit en geluid

4.5.1 Verkeer

Beschrijf de verkeersbewegingen die horen bij de verschillende alternatieven, zowel qua aantallen als mogelijke piekbelasting, gebaseerd op de uitgewerkte scenario's. Bepaal in hoeverre en waar mogelijk knelpunten kunnen ontstaan. Ga ook in op gevolgen voor de veiligheid door verkeerstoename, met name voor de kwetsbare verkeersdeelnemers.

4.5.2 Fijn stof en NO₂²¹

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven, ook onder de grenswaarden.²² Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen middels verschilcontourenkaarten²³ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.²⁴ Eenvoudiger berekeningen volstaan wanneer deze voldoende onderscheidend zijn voor de alternatieven.

4.5.3 Geluid

Breng de geluidproductie in beeld van bedrijven/activiteiten met een relevante geluidproductie. Beschouw tevens de geluidbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai van die wegen die relevant wijzigingen. Gebruik hierbij het 1 dB-criterium, dit houdt in een afname van de verkeersintensiteit groter dan 20% of een toename van de verkeersintensiteit groter dan 30%. Ga hierbij in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten in relatie tot de voorkeursgrenswaarde.

4.6 Geurhinder

Beschrijf in het MER de geurbelasting op de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader. Geef daarnaast ook inzicht in de cumulatieve geurhinder. Betrek hierbij tevens de geurhinder die kan ontstaan als gevolg van mestbewerking en mestverwerking inclusief de warmtekrachtkoppelingen. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus.

²¹ Vanwege de heersende problematiek t.a.v. fijn stof en NO₂ worden deze met name genoemd. Dat laat onverlet dat ook voor de andere stoffen uit de Wet milieubeheer moet worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende normen.

²² Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

²³ Gebruik hiervoor klassebreedten van 1,0 µg/m³ of minder, indien klassebreedten van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheidend zijn.

²⁴ Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

4.7 Gezondheid

Beschrijf in het MER de risico's met betrekking tot zoönosen²⁵, zoals o.a. MR-SA, en de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.²⁶ Ga waar relevant ook in op de gezondheidseffecten door luchtkwaliteit en geluid.

5. MONITORING EN EVALUATIE

Benoem de aanbevelingen en conclusies uit het MER ten behoeve van de vervolgbesluitvorming. Maak daarbij onderscheid tussen het niveau van de structuurvisie en dat van het bestemmingsplan.

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is bijzonder belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven (of bijvoorbeeld voldoende afname van depositie wordt bereikt²⁷) en de ambities van de plannen gehaald worden.

Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied, en in het bijzonder die van de depositie, worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

De Commissie adviseert het bevoegd gezag om bij het besluit aan te geven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER een aanzet geeft tot dit evaluatieonderzoek en daarbij een verband legt met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

6. OVERIGE ASPECTEN

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

²⁵ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

²⁶ Maak hierbij gebruik van:

- het RIVM briefrapportnr. 215011002: Volksgezondheidsaspecten van veehouderijmegabedrijven in Nederland. Zoönosen en antibioticumresistentie;
- het Informatieblad Intensieve veehouderij en gezondheid van Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland en GGD Hart voor Brabant, Januari 2009.

²⁷ Daarom geeft de Commissie in overweging een depositieboekhouding op te zetten voor het gehele gebied. Dit maakt het eenvoudiger om per nieuw initiatief te beoordelen of dit wel of niet kan, of onder welke voorwaarden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau plan-MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder

Besluit: vaststellen van de structuurvisie en actualisatie van het bestemmingsplan buitengebied

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C.14 en D.18.2

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder wil voor haar grondgebied een structuurvisie opstellen en het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied' actualiseren.

Bijzonderheden: Het voornemen behelst het vaststellen dan wel actualiseren van twee plannen met verschillende detailniveaus. Verschillende onderdelen van het MER moeten daarom ook naar verschillende detailniveaus uitgewerkt worden.

Procedurele gegevens:

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 21 oktober 2009

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 24 november 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. C.A. Balduk (secretaris)
ing. E.H.A. de Beer
ing. H.J.M. Hendriks
ir. K.A.A. van der Spel
M.A.J. van der Tas (voorzitter)
dr. N.P.J. de Vries
drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de concept-notitie reikwijdte en detailniveau, of een vergelijkbaar door het bevoegde gezag toegezonden startdocument als uitgangspunt.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Ambitiedocument Structuurvisie Noordoostpolder
- het concept voorontwerp bestemmingsplan
- Landschapsontwikkelingsplan Noordoostpolder
- Dynamische polders
- Toekomstvisie gemeente Noordoostpolder 2030

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport
Structuurvisie en actualisatie bestemmingsplan 'Landelijk Gebied'
gemeente Noordoostpolder**

De gemeente Noordoostpolder wil voor haar grondgebied een structuurvisie opstellen en het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied' actualiseren. Omdat beide plannen m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten mogelijk maken en er mogelijk gevolgen op Natura2000-gebieden optreden, stelt de gemeente één planMER op ten behoeve van de besluitvorming over beide plannen.

ISBN: 978-90-421-2919-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

